

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет/інститут економічний

Кафедра фінансів

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ФІНАНСОВИЙ ІНЖИНІРИНГ

Освітня програма Фінанси, банківська справа та страхування

Спеціальність 072 Фінанси, банківська справа та страхування

Галузь знань 07 Управління та адміністрування

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол №1 від 16 вересня 2022 р.

м. Івано-Франківськ – 2022

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу
4. Система оцінювання курсу
5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу
6. Ресурсне забезпечення
7. Контактна інформація
8. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Фінансовий інжиніринг
Освітня програма	Фінанси, банківська справа та страхування
Спеціалізація (за наявності)	
Спеціальність	072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
Галузь знань	07 «Управління та адміністрування»
Освітній рівень	бакалавр
Статус дисципліни	вибіркова
Курс / семестр	2 курс, 3 семестр
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 16 год. Семінарські заняття – 14 год. Самостійна робота – 60 год.
Мова викладання	українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pro/course/subscription/through/url/1e1f5407116778a8adcb

2. Опис дисципліни

<p>Метою вивчення курсу є формування у студента знань у галузі конструювання складних фінансових продуктів для управління ризиками, ліквідністю і прибутковістю, створення нових фінансових інструментів і формування практичних навичок з їх використання при ухваленні фінансових рішень</p> <p>Завданнями дисципліни є: виявлення змісту поняття фінансового інжинірингу, розгляд його основних цілей; вивчення основних продуктів фінансового інжинірингу; отримання уяви про практику створення фінансових інструментів для вирішення завдань інвестування і залучення коштів на борговому і пайових ринках. Предметом даної навчальної дисципліни є система фінансово-економічних відносин, які виникають у суб'єкта фінансового ринку в процесі його інвестиційної діяльності, а також пов'язаних з його комерційними операціями та операціями з управління ризиками, і які є наслідком змінення впровадження фінансових інновацій.</p>
<p>Компетентності</p>
<p>ЗК06. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.   ЗК07. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.   ЗК08. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.   СК02. Розуміння особливостей функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури.   СК03. Здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).   СК04. Здатність застосовувати економіко-математичні методи та моделі для вирішення фінансових задач.</p>
<p>Програмні результати навчання</p>
<p>ПРН05. Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).   ПРН06. Застосовувати відповідні економіко-математичні методи та моделі для вирішення фінансових задач.   ПРН10. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати</p>

показники, що характеризують стан фінансових систем.
 ПРН18. Демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні.

3. Структура курсу

Тема	Результати навчання	Завдання
Тема Теоретичні основи фінансового інжинірингу та причини виникнення його	1. Володіти інформацією щодо питань: Історія виникнення та сутність фінансового інжинірингу. Сфери використання фінансового інжинірингу. Фінансовий інжиніринг у банківській системі. Фактори, які вплинули на утворення специфічних фінансових інструментів на фондовому ринку. Фінансовий інжиніринг на ринку строкових деривативів. Фінансовий інжиніринг у корпоративних фінансах.	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття.
Тема Управління вартістю бізнесу як технологія фінансового інжинірингу.	2. Розуміти, що таке вартість, цінність і ціна у фінансовому інжинірингу. Концепції управління вартістю. Показники управління вартістю та методи їх визначення.	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття.
Тема Попередній огляд інструментів фінансового інжинірингу.	3. Знати сутність та види фінансових інструментів. Виділяти та знати інструменти фінансового інжинірингу. Розуміти модель створення фінансових інновацій	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття
Тема 4. Форвардні операції та їх роль у фінансовому інжинірингу.	Строкові операції. Форвардні операції. Порядок здійснення форвардних операцій із валютою, цінними паперами. Закриття форвардних угод.	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття, розв'язати задачі.
Тема 5. Свопи як інструмент фінансового інжинірингу	Сутність угоди своп та класифікація свопів з урахуванням різних факторів їхнього виникнення. Валютні свопи. Укладення операції своп. Кредитні дефолтні свопи. Правило вибору сторони свопа	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття, пройти тестування до теми
Тема Ф'ючерсний контракт фінансовий інструмент біржової торгівлі.	6. Характеристика ф'ючерсного контракту. Маржа у ф'ючерсній торгівлі та сутність біржового клірингу. Процедура поставки за ф'ючерсними контрактами. Види фінансових ф'ючерсів	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття

Тема 7. Опціони – фінансовий інструмент біржового позабіржового ринків	Характеристика опціонних контрактів. Одноперіодні опціони. Багатоперіодні опціони: кепи, флори, колари, кепціони, свопціони та складні опціони	Опрацювати матеріал, підготуватися до контрольної роботи
Тема 8. Управління фінансовими ризиками.	Сутність фінансових ризиків. Класифікація ризиків за різними ознаками. Методи оцінки фінансових ризиків. Ризик-менеджмент.	

4. Система оцінювання курсу

Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Лекція	40
Семінарське заняття	20
Самостійна робота	10
Індивідуальне завдання	10
Залікова контрольна робота	20
Максимальна кількість балів	100

5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу

Види навчальної роботи	Навчальні тижні																	Разом
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
Лекції			5		5		5		5		5		5		5		5	40
Семінарські заняття				2		2		4		4		2		2		4		20
Самостійна робота													10					10
Індивідуальні завдання															10			10
Залікова контрольна робота																	20	20
Всього за тиждень			5	2	5	2	5	4	5	4	5	2	5	12	5	14	20	100

Примітка: не рекомендується на один тиждень планувати кілька форм контролю.

5. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	Мультимедійне обладнання
Література:	
1. Фінансовий інжиніринг : навчальний посібник / В. О. Величкін., М. В. Тимошенко. – Дніпро : Університет митної справи та фінансів, 2019. – 124 с	
2. Вахович І.М., Поліщук В.Г. Фінансовий менеджмент та фінансовий інжиніринг бізнес-процесів: магістерський курс: навчальний посібник в 2-х т. – 2-ге вид. – Т.2. Поліщук В.Г. Фінансовий інжиніринг бізнес-процесів. – Луцьк: СПД Гадак Жанна Володимирівна, друкарня	

Волинь поліграф”™, 2014. – 380 с.

3. Фінансовий інжиніринг: Навчальний посібник / За ред. О. М. Сохацької. - К.: Кондор, 011. — 660 с.
4. Robert L. Kosowski, Salih N. Neftci Principles of Financial Engineering. Third edition. 2015. 93 p.
5. Маршалл Джон Ф., Бансал Випул К. Финансовая инженерия: Полное руководство по финансовым нововведениям: Пер. с англ. - М.: ИНФРА-М, 1998. - 784 с.
6. Бланк И. А. Финансовый мэнэджмент : Учебный курс. / И. А. Бланк /– 2-е изд., перераб. и доп. – К. : Эльга, Ника-Центр, 2004. – 656 с.
7. Кірейцев Г. Фінансовий менеджмент. Навчальний посібник / Г. Кірейцев / Житомир: КІТІ, 2001. – 440 с.
8. Viktor Melnyk, Maksym Zhytar, Roman Shchur, Nataliia Kriuchkova, Tetiana Solodzhuk Assessment of the Performance of the Financial Architecture of Ukrainian Economy: Budgetary, Stock and Social Aspects (2021). WSEAS Transactions on Business and Economics. ISSN / E-ISSN: 109-9526 / 2224-2899. Volume 18. Art. #39, pp. 386-395 DOI: 10.37394/23207.2021.18.39 (Web of Science)
9. Солоджук Т.В. Ризик-менеджмент як складова управління фінансовою безпекою підприємства / Матеріали міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Соціально-компетентне управління корпораціями в умовах поведінкової економіки» (м. Луцьк, 28 листопада 2018 р.).

6. Контактна інформація

Кафедра	Кафедра фінансів, 801 ауд. гуманітарного корпусу, вул. Шевченка, 57 (вхід з вул. Чорновола) м. Івано-Франківськ, 76018 e-mail: kfin@pnu.edu.ua
Викладач (і) Гостьові лектори	Солоджук Тетяна Василівна
Контактна інформація викладача	tetiana.solodzhuk@pnu.edu.ua , +38(099)0983240

7. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	Дотримання академічної доброчесності ґрунтується на положеннях та принципах документів, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти і викладачів університету: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Кодекс честі ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» ▪ Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» ▪ Положення про запобігання академічному плагіату та інших видів академічної нечесності у навчальній та науково-дослідній роботі студентів ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» ▪ Положення про запобігання академічному плагіату у ДВНЗ “Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника” ▪ Склад комісії з питань етики та академічної доброчесності ДВНЗ “Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника”
--------------------------	--

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Лист МОН України “До питання уникнення проблем і помилок у практиках забезпечення академічної доброчесності” Посилання на ресурси на сайті університету: https://cutt.ly/mC2fF1C
Пропуски занять (відпрацювання)	Можливість та порядок відпрацювання пропущених здобувачем занять регламентується Положенням про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти ДВНЗ “Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника” (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.) Посилання на ресурс: https://cutt.ly/bC2b8YQ
Виконання завдання пізніше встановленого терміну	Згідно Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти ДВНЗ “Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника” (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.) У разі відсутності здобувача з поважних причин при написанні контрольної роботи йому надається можливість виконати цей вид роботи в межах індивідуально-консультативної роботи з викладачем або в межах визначеного викладачем відповідного семінарського (практичного, лабораторного) заняття. При неявці здобувача у зазначений термін без поважних причин кількість балів з модуля дорівнює «0» (нуль). Посилання на ресурс: https://cutt.ly/bC2b8YQ
Невідповідна поведінка під час заняття	Заходи, що можуть вживатися при невідповідній поведінці здобувача, регламентуються документами про академічну доброчесність (див. вище), Положенням про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів вищих закладів освіти (п.14) та може призвести до відрахування здобувача «за порушення навчальної дисципліни і правил внутрішнього розпорядку вищого закладу освіти». Посилання на ресурс: http://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2018/04/Polozhennia-pro-poriadok-perevedennia-vidrakhuvannia-ta-ponovlennia-studentiv-vyshchikh-zakladiv-osvity-1996.pdf
Додаткові бали	При поточному контролі оцінюються: систематичність роботи на практичних, семінарських, лабораторних, індивідуальних заняттях, рівень знань, продемонстрований у відповідях і виступах, активність при обговоренні питань, результати виконання і захисту індивідуальних та самостійних робіт, експрес-контролю у формі тестів тощо. Отримання додаткових балів здобувачем можливе у разі виконання додаткових індивідуальних завдань за темами та у терміни попередньо погоджені з викладачем. Перелік індивідуальних завдань до курсу міститься у робочій програмі навчальної дисципліни та методичних рекомендаціях. За рішенням кафедри здобувачам, які брали участь у науково-дослідній роботі (роботі конференцій, студентських наукових гуртків та проблемних груп, підготовці публікацій), а також були учасниками олімпіад, конкурсів тощо, можуть присуджуватися додаткові бали (Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти ДВНЗ

	<p><u>“Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника ” (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.)</u></p> <p>Посилання на ресурс: https://cutt.ly/bC2b8YQ</p>
Неформальна освіта	<p>Зарахування результатів неформальної освіти з навчальних дисциплін проводять за заявою здобувача вищої освіти на ім'я декана факультету на підставі сертифіката про практику/стажування або сертифіката про проходження тренінгу, семінару, вебінару тощо.</p> <p>Заяву про зарахування результатів неформальної освіти з навчальних дисциплін здобувач вищої освіти подає протягом перших 10 робочих днів від початку семестру задля того, щоб у випадку відмови у зарахуванні він зміг пройти підготовку з відповідної дисципліни в повному обсязі.</p> <p>Порядок зарахування результатів неформальної освіти регламентовано <u>Положенням про порядок зарахування результатів неформальної освіти у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №819 від 29.11.2019 р., із внесеними змінами наказом № 80 від 12.02.2021 р.)</u></p> <p>Не беруть до уваги результати неформального навчання та не присвоюють кредити з дисциплін, що не відповідають вимогам відповідної освітньо-професійної програми щодо формування запланованих компетентностей.</p> <p>Під час зарахування результатів неформального навчання зберігають раніше отриману оцінку навчальних досягнень студента (якщо така відображена в документах).</p> <p>Посилання на ресурс: https://cutt.ly/6C2AbI1</p>

Викладач

Тетяна СОЛОДЖУК